

Staterae, pondera, mensurae reperta Herculanei et Pompeiis.

Pondera musei Neapolitani originis indicatione destituta huic capiti inseruimus; nam pleraque eorum certum est venisse eo Pompeiis. Dedimus item ad hoc caput pertinentia quae ponderis indicationem solam habent, id quod in ponderibus reliquis non fecimus.

8067 1 [= 6303, 1] in superficie centumpondii lapidei ponderis chiliogr. 31. Rep. Herculanei [Neapoli mus. n. 8432].

in medio:

C

ab una parte:

TI · CL/VDIO // CA/SAR · AV//S · III
L//ELLIO · III · COS · PONDER · EXACT
VAR/VELEI/ CN VR · AEDIL p. C. 47

ab altera, litt. magnis:

LIGVR

in latere:

IV · C/VI

Descripsi ego, recognoverunt Rossius et Dresselius. Bayardi cat. p. 356; antiq. Hercul. ined. vol. II tab. 114; Rosini diss. isag. p. 55 tab. VIII.

Ti. Claudio Caesar(e) Augusto III, L. Vitellio III co(n)s(ulibus) ponder(a) exact(a) M.(?) Articul(e)o, Cn. Tur(ranio?) aedil(ibus). Reliqua esse possunt Ligur(is) et fortasse Lib(rae) centum; certe non recte antea in latere scriptum esse putabamus P CEN.

Cum nuntiavisset Rossius prodiisse in urbe Roma pondus inscriptum EXACT · AD · ARTICVLEIAN, rescripsi amico iam interpretationem nos tenere inscriptionum harum adhuc parum intellectarum. Examinatis iis mox lectio ita stabilita est, ut supra proponitur; nomina aedilium primus eruit Rossius. M.(?) Articul(e)um et Cn. Tur(ranium?) aediles anni p. C. 47 pondus in urbe publice exposuisse dictum inde Articul(e)ianum prior inscriptio ait ex ipso, ut videtur, Articul(e)iano pondere expressa. In altera quae leguntur, partim eadem sunt (Ti. Claudio Caesare Aug. III L. Vitellio III cos. cura aedilium) compendiat, partim pertinent ad ipsius staterae, quam tenemus, pondera, exacta scilicet ad Articul(e)iana.

3 [= 6303, 3] in scapo staterae. Rep. Herculanei [Neapoli mus. n. 74056].

IMP · VESP · AVG · III ·
T · IMP · AVG · F · VI · COS
EXACTA · IN · CAPITO p. C. 77

Descripsimus ego et Dressel. Antiq. Hercul. ined. vol. II tab. 115; Rosini diss. is. p. 55 tab. VIII; mus. Borb. tom. I tab. 55.

3 pro IMCAPITO reposuit artifex IN · CAPITO.

8067 2 [= 6303, 2] in scapo staterae. Herculanei rep. [Neapoli mus. n. 74039].

TI · CLAVD CAES // // VITEL ·
III · COS · EXACTA AD · ARTIC ·
CVRA · AEDIL punctim p. C. 47 scr.

Descripsi ego, recognovit Dressel. Bayardi cat. p. 356; Winckelmann *Sendschr. von den herculan. Entdeckungen* 1762 p. 51, *Werke* II p. 77; Rosini diss. isag. tab. VIII p. 55; Mancini *Giornale degli scavi* N. S. 2 (1871) p. 197.

1 antiquam lectionem CAES AVG L VITEL, quam in ed. 1 retinui, emendavit Dressel, negans quicquam superesse inter CAES et VITEL. Requiritur CAES · AVG · III · L · VITELLIO · III, sed spatium non plus tres litteris capit. — 2 quid significaretur v. 2 extr., antea ignorabam, legens V (vel N) / TIC. *Exacta ad Augustale t(emperamentum) i(n) Capitolio*, proposuit Mancini temere.

4 [= 6303, 4] mensura aenea cava alta cent. 47 $\frac{1}{2}$, diam. cent. 47 $\frac{1}{2}$ —18, Herculanei rep. [Neapoli mus. n. 74600].

D · D · P · P punctim scr.
HERC

Descripsimus ego et Dressel. *Torremuzza iscr. di Palermo* (1762) p. 119; Antiq. Hercul. ined. vol. II tab. 115; Rosini diss. is. p. 55.

6 a pondera(?) duo plumbea eiusdem formae atque quae praecedunt, pendentia gr. 380 $\frac{1}{2}$ et gr. 370 $\frac{1}{2}$. Pompeiis rep. [Neapoli in mus. publ. n. 74520. 74521].

b pondus(?) plumbeum eiusdem formae pendens gr. 462. Pompeiis [in repos.].

ab una parte:

a VR · CAVE

b FVR · CA

ab altera:

ALVM

MALV

a Dressel descripsit. *Fiorelli scavi* 1861—1872 p. 90 sic: CAVE | ALVMVR.

b Dressel descripsit. *Giornale degli scavi* N. S. 3 (1877) p. 137.

Fur, cave malum.

8067 5 [= 6303, 9] pondera(?) plumbea superne perforata, formae pyramidalis, alta plerumque cent. 6 $\frac{1}{2}$, crassa cent. 1 $\frac{1}{2}$ —2. Duo musei Neapolitani cum inscriptione d pendunt gr. 380 et 349, duo cum inscriptione f gr. 402 $\frac{1}{2}$ et gr. 396 $\frac{1}{2}$. Pompeiana quattuor pendunt gr. 465 — 443 — 423 (duo); septem alia similia non inscripta gr. 435 — 400 (duo) — 395 — 383 — 365 — 348; Berolinense gr. 433.2.

a Herculanei rep. BAY. NIXON.

b Pompeiis passim.

c Pompeiis [in repos. duobus ex., quorum unum signatum n. 389 prodiit anno 1870].

d [Neapoli in mus. publ. duobus ex. n. 74518. 74519].

e Pompeiis [in repos. tribus ex.].

f [Neapoli in mus. publ. ex. XLV n. 74473 — 74517].

g Pompeiis [in repos.].

h Pompeiis rep. [apud Zahnium antea, iam in museo Berolinensi n. 946].

ab una parte: ab altera:

c. d. EME HABEBIS

e. f. h. EME HABEBI sic

g. EME ET · HABEBIS a d. ad s.

a Bayardi cat. p. 351 n. 169; Nixon *philosoph. transact.* 50 (1757) p. 93; Winckelmann *Sendschr.* (1762) p. 51, *Werke* 2, 77. 211; antiq. Hercul. ined. vol. II tab. 112.

b Acta Pompeiana scribunt pondera eiusmodi reperta esse 24 Ian. 1761 [ed. 1, 4, 126]; 19 Ian. 1771 [ed. 1, 4, 248] numero XXXVIII, ex his inscripta sic VII; a. 1799 [ed. 1, 2, 73] numero XIII, ex his inscripta sic duo; 28 Mai. 1808 [ed. 1, 3, 6] inscriptum HABEBIS; m. Mart. 1830 [ed. 2, 36. 3, 104], item *Bull. dell' Inst.* 1830 p. 124 numero XXXVIII inscripta omnia HABEBIS; *Giorn. degli scavi* 2 (1871) p. 170 numero XXXVI, non omnia tamen inscripta; ibidem vol. 2 p. 219 unum; ibidem vol. 3 p. 252 unum; *Fiorelli scavi* 1861—1872 p. 90 (in quibusdam HABEBI); Gaedechens *Bull. dell' Inst.* 1872 p. 242; *Viola scavi* 1873/8 p. 51 n. 48; Romanelli 1, 106.

c. d. e. f. g Descripsit Dressel.

h Descripsi.

Mina Attica, ad quam haec pondera exacta videntur esse, pendet gr. 436.6.

7 pondus marmoreum formae rotundae, cuius manubrium ferreum nunc desideratur, pendens gr. 3160. Pompeiis [in aede Mercurii].

X

EQUI

Descripsit Dressel.

Cf. pondus Sirmiense vol. V n. 6015, 1 inscriptum *Equetas*.